

TİCARET'TE Bunları Biliyor Muydunuz ?

1. Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşlarında geciken aidatlar için gecikme zammı alınacağını biliyor muydunuz?

Yasin YAVUZ *

5362 sayılı Kanun'un "Kayıt ücreti, aidat, katılma payı, düzenlenecek belge ve hizmet ücretleri" başlıklı 61'inci maddesinin son iki fıkrasında;

"...Kayıt ücreti kayıt esnasında, yıllık aidat nisan ve ekim aylarında iki eşit taksitte ödenir. Oda kaydını sildiren üyelerin aidatı üye kaydının silindiği ay itibarıyla alınır. Süresi içinde ödenmeyen yıllık aidat ve katılma payları için esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşları yönetim kurullarınca verilen kararlar ilam hükmünde olup icra dairelerince yerine getirilir. Gecikme zammı, yıllık aidatın ve katılma payının bir mislini geçemez.

Yıllık aidatlarını ödemeyen üyelere, ödeme yapılincaya kadar odaca yapılacak hizmetler ile düzenlenecek ve onanacak belgeler verilmez."

Şeklinde, Esnaf ve Sanatkarların Ödeyecekleri Kayıt Ücreti ve Yıllık Aidat Hakkında Yönetmeliğin "Yıllık aidat" başlıklı 6'ncı maddesinin 5, 6, 7 ve 8'inci fıkralarında;

"... (5) Yıllık aidatlarını ödemeyen üyelere, ödeme yapılincaya kadar, odaca verilen hizmetler ile düzenlenecek ve onanacak belgeler verilmez.

(6) Süresi içinde ödenmeyen yıllık aidatlar için alınacak gecikme zammı tutarı, yıllık aidatın bir mislini geçemez.

(7) Süresi içinde ödenmeyen yıllık aidatlar için esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşları yönetim kurullarınca verilen kararlar ilam hükmünde olup icra dairelerince yerine getirilir.

(8) Yıllık aidat ile bunlara ait kesinleşen gecikme zamlarının tahsil zaman aşımı süresi beş yıldır. Beş yıl içinde tahsil edilmeyen yıllık aidat ve gecikme zamları terkin edilir."

Şeklinde,

Hükümler yer almakta olup, bu hükümlere göre aidat ödemesini geciktiren üyelere gecikme zammı tahsil edilecektir.

2. Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşlarında aidatlarını ödemeyenlere belge düzenleme hizmeti verilemeyeceğini biliyor musunuz?

5362 sayılı Kanun'un "Kayıt ücreti, aidat, katılma payı, düzenlenecek belge ve hizmet ücretleri" başlıklı 61'inci maddesinin son fıkrası uyarınca Yıllık aidatlarını ödemeyen üyelere, ödeme yapıncaya kadar odaca yapılacak hizmetler ile düzenlenecek ve onanacak belgeler verilmez.

4. Tüketicilerin temel haklarının düzenlendiği Birleşmiş Milletler Evrensel Beyannamesinin olduğunu biliyor muydunuz?

Tüketicilerin temel haklarının düzenlendiği Birleşmiş Milletler Evrensel Beyannamesi ülkemizdeki tüketici mevzuatının hazırlanmasında etkili olmuştur. Söz konusu beyanname 37 maddeden oluşup, beyanname; sağlık, bilgi edinme, eğitim vb. hususlar hükme bağlanmıştır.

6. Kooperatiflerin Genel Kurulu'nda görev yapacak Bakanlık Temsilcilerinin bazı şartları haiz olması gerektiğini biliyor muydunuz?

Kooperatif ve Üst Kuruluşların Genel Kurullarında Bulundurulacak Ticaret Bakanlığı Temsilcisinin Nitelik Ve Görevleri Hakkında Tüzük, Bakanlık Temsilciliği ile ilgili tüm detayları düzenlemiş bulunmaktadır. Buna göre temsilcinin aşağıdaki niteliklere sahip olması gereklidir:

- Bakanlık merkez veya taşra teşkilatında memur olmak,
- En az lise mezunu olmak,
- Bakanlıkça kooperatifçilik konusunda düzenlenecek eğitime katılmış ve başarı sağlamış olmak.

3. Esnaf ve Sanatkarlar Odaları'nın organlarının neler olduğunu biliyor muydunuz?

5362 sayılı Kanun'a göre Esnaf ve Sanatkarlar Odaları'nın yetkili organları;

- Genel Kurul,
- Yönetim Kurulu,
- Denetim Kuruludur.

5. Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşlarının nelerden oluştuğunu biliyor musunuz?

Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları sırası ile şu şekildedir:

- Odalar:** Karma ve İhtisas odalarından oluşmaktadır.
- Birlikler:** İllerde kuruludurlar. İde bulunan odalar Birliği bağlıdır.
- Federasyonlar(TŞOF vb.):** Meslek kollarının Türkiye'deki yapılanmasıdır. İlgili meslek kolunda bulunan tüm odalar Federasyonlara bağlıdır.
- TESK:** Ülkemizdeki en üst ve yetkili Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşudur.

Bu Tüzüğün yürürlüğe girdiği tarihte, Ticaret Bakanlığı Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü veya bölge ticaret müdürlükleri emrinde en az 5 yıl görev yapmış olanlar için yukarıda yazılı nitelikler aranmamaktadır. Bu maddede yazılı nitelikleri taşıyan temsilci görevlendirilemediği takdirde, atama, diğer Devlet memurları arasından yapılır.

Bakanlık temsilcisi görevlendirilmesine ilişkin talep, genel kurul toplantısından en az 10 gün önce, Kooperatifler Kanunu'nun 45'inci maddesi gereğince Bakanlığa gönderilecek toplantı çağrısı ilan örneği ile birlikte Bakanlıktan istenir.

Bakanlık veya bölge ticaret müdürlüğü, uygun bir süre içerisinde, temsilciyi atar; gerekli mercilere, istemde bulunan kooperatife veya üst kuruluşa bildirir. Ancak, usulüne uygun şekilde istemde bulunulduğu halde temsilci toplantıya gelmezse, durum, o yerin mülkiye amirine bildirilir ve temsilci onun tarafından atanır.

7 Kooperatif Genel Kurullarında toplantı esnasında Bakanlık Temsilcisinin Görevlerinin Neler Olduğunu Biliyor muydunuz?

Kooperatif Genel Kurullarına katılan Bakanlık Temsilcileri toplantı esnasında;

- Anasözleşmede açılışı yapmakla görevlendirilmiş bir kimse varsa görevi bunun yapıp yapmadığı, anasözleşmede böyle bir kimse gösterilememişse teamüle göre hareket edilip edilmediği,
- Toplantıya başlanabilmesi için anasözleşmede kayıtlı toplantı nisabının mevcut olup olmadığı ve yoklama yapılıp yapılmadığı,
- Başkan anasözleşme ile tayin olunmamışsa, başkanın, divan katiplerinin ve oy toplamakla görevlendirilecek ortakların usulüne uygun olarak seçilip seçilmediği,
- Gündemin Türk Ticaret Kanununun ilgili maddesine göre düzenlenip düzenlenmediği, görüşmelerin gündeme ve gündem sırasına göre yapılıp yapılmadığı,
- Yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerin azli, hesap komisyonunun seçilmesi, bilanço incelemesinin geriye bırakılması, çıkan veya çıkarılan ortaklar hakkında karar alınması, genel kurulun yeni bir toplantıya çağırılması hususlarının gündemde olmasa bile, ortaklar tarafından teklif edilmesi halinde, başkanlık divanınca gündeme konulup konulmadığı,
- Olağanüstü genel kurul toplantısında görüşmelerin genel kurulu toplantıya çağırınların düzenledikleri gündeme göre devam edip etmediği,
- Kanun ve anasözleşme ile saptanan yükümlerini yerine getirmemesi nedeniyle, yönetim kurulu tarafından genel kurula alınmamasına karar verilen ortakların ve toplantı tarihinden en az 6 ay önce ortak olmayanların genel kurula alınıp alınmadığı,
- Çağrıya ilişkin hükümlere uyulmadığı takdirde, bütün ortakların genel kurulda hazır bulunup bulunmadığı, bulunanlardan biri tarafından top-

lantıya itiraz edilip edilmediği ve kararlara ait tutanağın ortaklar veya ortakların oybirliği ile seçecekleri temsilcileri tarafından imzalanıp imzalanmadığı,

- Anasözleşmede aksine hüküm olmadığı takdirde genel kurul kararlarında ve seçimlerde oyların yarıdan bir fazlasına itibar edilip edilmediği,
- Anasözleşmede daha fazla bir çoğunluk aranmamışsa, genel kurulun, kooperatifin dağılması, diğer bir kooperatifle birleşmesi ve anasözleşmenin değiştirilmesi kararlarında fiilen kullanılan oyların, mevcudun 2/3 ünün çoğunluğunu sağlayıp sağlamadığı,
- Anasözleşmede daha fazla bir çoğunluk aranmamışsa, ortağın şahsi sorumluluklarının artırılması ve ek ödeme yükümlülüğü kararlarının, bütün ortakların 3/4 ünün rızası ile alınıp alınmadığı,
- Oyların mektupla bildirilmesi halinde, mektupların usulüne göre incelenip incelenmediği, bu hususla ilgili bir tutanak düzenlenip görevliler tarafından imzalanıp imzalanmadığı,
- Grup temsilcilerinin oylarını talimata uygun olarak kullanıp kullanmadıkları,
- Anasözleşmede açıklık olmadığı hallerde, genel kurulda seçim yapılmadan veya herhangi bir konu oya konmadan önce, oyların gizli veya açık verilmesi hususunun oylanıp oylanmadığı,
- Oylama gizli yapılıyorsa, her ortağa kooperatif mührü ile mühürlenmiş oy pusulası verilir verilmendiği, ortağın ortak numarası, adı ve soyadı okunarak oyunu kullanmaya çağırılıp çağırılmadığı,
- Kullanılan oyların hazır bulunanların huzurunda tasnif edilip edilmediği,
- Genel kurul kararlarının kanuna, anasözleşmeye, anasözleşmede hüküm olmadığı takdirde, kanunun ihtiyari ve yorumlayıcı hükümlerine, ahlaka ve adaba ve iyi niyet esaslarına aykırı olup olmadığı,

hususlarını incelemekle görevlidir.